

noreply@kirken.no

Dato: 30.11.2020

Deres ref.:

Vår ref.: 2020/10730 TONEV

Det teologiske fakultets svar på høring om kvalifikasjonskrav for vigslede stillinger i Den norske kirke

Det teologiske fakultet takker for anledningen til å gi sitt høringssvar til utredningen av kvalifikasjonskrav for vigslede stillinger i Den norske kirke. Siden vi er en institusjon som i hovedsak utdanner til prestedtjeneste, finner vi det mest naturlig å konsentrere høringssvaret om denne delen av høringssnotatet. Vi har likevel synspunkter på kvalifikasjonskravene til de andre vigslede stillingene, men siden de foreslåtte endringene er av mindre omfang, kommenterer vi bare kort høringsspørsmålene som vedrører disse tjenestegruppene.

Høringsspørsmål:

1. Gir høringsinstansen tilslutning til at ordningen med en kirkelig evalueringsnemnd for prester med alternativ kompetanse opphører?

Ja. Vi finner denne ordningen lite tjenlig og ønsker velkommen det foreslåtte regelverket for kvalifikasjonskrav. Ordningen med «særskilte kvalifikasjoner» som er hjemlet i dagens paragraf 6 bør etter vårt syn avvikles. Vi vil peke på følgende grunner til at dette er en nødvendig og viktig endring:

- Det vil innebære en kvalitetssikring av den alternative veien til prestedtjeneste, det vil si den veien som ikke går via cand. theol. graden. Dette er spesielt viktig i en tid da nærmere en tredjedel av alle nyutdannede prester kommer til presteyrket denne veien. Hvis man ikke gjør denne endringen, vil presteyrket være det eneste av tjenestegruppene i kirken som det ikke stilles tydelige kvalifikasjonskrav til. Det passer dårlig både med prestedtjenestens rolle og ansvar i kirken, og med de krav som stilles til profesjonsutøvere i dagens samfunn. Etter hvert som den alternative veien til prestedtjeneste blir vanligere, er det viktig at det ikke er for stor nivåforskjell på den utdanningen som kreves av de to gruppene, også for at ikke grunnlaget for cand.theol. utdanningen skal uthules. Vi ser nå en tydelig økning i mennesker som søker seg til prestedtjeneste, ikke bare via en alternativ vei. Det er også en tydelig økning i antall studenter som begynner på profesjonsstudiet i teologi. Rekrutteringssituasjonen burde derfor ikke tilsi at man skulle velge ordninger som på lengre sikt vil innebære at man bygger ned kompetansen i profesjonen.
- Erfaringene fra nemda tilsier at nesten alle som søker blir godkjent. Det innebærer at stort sett alle alternative mastergrader anses for relevante og alle som søker via paragraf 6 anses å ha særskilte kvalifikasjoner. Mye tyder derfor på at nemda ikke fungerer som en kvalitetssikring av kompetansen til de som søker seg til prestedtjeneste.
- De som kommer via nemda går videre på en ettårig utdanning i praktisk teologi. Vurderinger gjort av jurister ved Universitetet i Oslo tyder på at disse studentene ikke er omfattet av forskriften om skikkethetsvurdering. Universitetet i Oslo har sendt en henvendelse til Kunnskapsdepartementet

Fakultetssekretariatet

Postadr.: Postboks 1023 Blindern, 0315
OSLO
Kontoradr.: Domus Theologica
Blindernveien 9

Telefon: +4722850300
Telefaks: +4722850301
postmottak@teologi.uio.no
www.tf.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

om dette, som har svart at de utreder saken. En utfordring til den prosessen er at ett års utdanning kan være for kort for å ha et troverdig system for skikkethetsvurdering. Dersom dagens system med nemd opprettholdes, må kirken være forberedt på at de vil kunne bli nødt til å ta ansvar for skikkethetsvurderingen av kandidatene som går gjennom nemda.

- Et annet viktig problem med dagens ordning gjelder opptak til praktisk-teologisk utdanning, som nåværende paragraf sier at kandidatene som kommer via nemda skal ha. 2/3 av våre praktikumsfag er på masternivå, men de fleste som kommer via nemda på paragraf 6, kommer uten bachelorgrad. Det innebærer at de ikke har rett til opptak på masteremner. For TF vil det ikke være aktuelt å ta opp studenter uten bachelorgrad på masteremner i praktisk teologi. Vi vil vektlegge at det må være bachelorgrader som gir grunnlag for opptak på masteremner i teologi. Siden studenter som ikke møter opptakskravene, ikke kan få studiepoeng, og institusjonene dermed ikke får studiepoengrefusjon for dem, har man fra kirkens side spurt om det kan være et alternativ å betale ekstra for disse studentene. For Universitetet i Oslo er det imidlertid ikke en aktuell problemstilling på å skulle se bort fra opptakskrav mot betaling. Vi viser her også til gratisprinsippet i høyere utdanning.
- Alternativet med å drive et eget kirkelig utdanningstilbud for disse studentene er ikke uten videre enkelt. De økonomiske, juridiske og kirkepolitiske utfordringene med en slik løsning er beskrevet i en utredning foretatt av Kulturdepartementet i forbindelse med avhendingen av Det praktisk-teologiske seminar i 2016.

2. Er høringsinstansen enig i utredningens forslag til kompetansekrav for prest for personer med alternativ utdanning?

I hovedsak ja, og vi er glade for en større tydeliggjøring og standardisering av de faglige forventningene som kan stilles til prester. Fakultetet anser det nye testamentet, lutherske bekjennelsesskrifter og nyere norsk kirkehistorie som sentralt i presters faglighet. Det er viktig at dette inngår i de alternative kompetansekravene. Vi mener også det er viktig, slik det understrekes i forslaget til regelverk, at de praktisk-teologiske fagene kommer i tillegg til dette, og ikke regnes inn i de 120 poengene som kreves i de tradisjonelle teologiske hoveddisiplinene.

3. Gir høringsinstansen tilslutning til at muligheten for å gi unntak fra kompetanse på grunnlag av særskilte kvalifikasjoner opphører?

Ja. Fakultetet støtter vurderingene som legges til grunn i Kirkerådets forslag. Selv om enkelte kan ha «særskilte kvalifikasjoner» som kommer til nytte i prestedtjenesten, har det alltid vært vanskelig å identifisere hvilke «særskilte kvalifikasjoner» som skulle kunne gjøre grunnleggende teologisk kompetanse overflødig. Ordningen har bidratt til usikkerhet rundt hvilke faglige forventninger kirke og samfunn kan ha til prester. Denne typen usikkerhet kan påvirke den allmenne tillit og omdømme som prestedtjenesten er avhengig av, i negativ retning. Fakultetet er derfor tilfreds med at man velger å gå bort fra ordningen. Forslaget om å legge et tydeligere krav utdanningsnivå og teologisk kompetanse til grunn i den foreslåtte alternative veien til prestedtjeneste, anses som en investering i tjenestens omdømme.

4. Er høringsinstansen enig i at utdanningsnivået for kateket, diakon og kantor skal videreføres på samme nivå som i dag?

Ja. Dessuten støttes forslaget om å inkludere flere fag i bachelorutdanningen for diakoner, da de foreslåtte fagene som kan inngå i graden synes å ha tydelig relevans for tjenestens innhold. Når det gjelder kantorutdanningen, støtter fakultetet forslaget om å ta opp spørsmålet om vigsling i fremtiden. At ordningen er omstridt, og at kantorer som ikke vil la seg vigsle heller ikke får bruke kantortittel, selv med full kantorutdannelse og -stillingsbeskrivelse (s.31), fremstår utilfredsstillende.

5. Sluttes høringsinstansen seg til forslaget om at ordningen med at Kirkerådet kan godkjenne alternativ kompetanse opphører?

Ja (se begrunnelse for svaret under pkt.1)

Med hilsen

Aud V. Tønnessen
dekan

Tone Vold-Sarnes
fakultetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.